

HOMILIA DIJOURS SANT
Catedral de Menorca 2 d'abril de 2021

En aquesta nit els cristians de tot el món feim -es diu en el ritual- “memorial de l'amor amb què Crist ens va estimar fins a la mort” (*Cerimonial bisbes*, 297). És una tarda per contemplar aquest amor i agrair-ho. En aquest dia Jesús, després de compartir amb els seus deixebles el sopar de Pasqua, els va donar el manament suprem: “Vos don un manament nou: que us estimeu els uns als altres; tal com jo us he estimat, estimeu-vos també els uns als altres. Tothom coneixerà que sou deixebles meus: si us estimeu els uns als altres”.

Com jo us he estimat

“Com jo us he estimat”. Per viure aquest manament, el primer és contemplar l'amor de Crist. Ell, que és el Mestre i el Senyor, s'ha volgut fer l'últim i l'esclau de tots per amor. Abans de seure a sopar, va voler rentar els peus als deixebles, assumint un ofici d'esclau, per mostrar-los tot el seu amor. Aquest amor incondicional i indestructible es manifesta també quan, durant el Sopar, s'institueix l'Eucaristia. Jesús es fa menjar i beguda per alimentar el deixebles i atorgar-los la vida eterna. És impressionant pensar el que significa aquest gest, que només un Déu ple d'amor pot atrevir-se a realitzar. “Això és el meu cos” “Aquesta és la meva sang”: el signe pobre i quotidià del pa i del vi es converteix en memorial del Senyor, del seu cos que serà destrossat per la creu i de la sang que en ella vessarà. Nosaltres, vint segles després, podem seguir gaudint de la seva presència, alimentant-nos amb aquest cos i aquesta sang i sentir tot el seu amor.

“Com jo us he estimat”. El moment culminant d'aquest amor serà el seu lliurament a la creu, que Jesús assumeix lliurement. Per tal de reconciliar per sempre a l'home amb Déu, Jesús es despulla de la seva condició divina (cf. Filip 2, 6) i entrega la seva pròpia vida a la creu, assumint en ella tot el patiment i el dolor de l'ésser humà. Amb raó escriu l'evangelista: “els estimà fins a l'extrem”.

El primer que hem de fer és contemplar i agrair tant d'amor, perquè tota la vida i la mort de Jesús es va realitzar “per nosaltres”, per a la nostra salvació.

Que us estimeu els uns als altres

Nosaltres no podem fer res més que imitar el mestre. Si de veritat volem ser deixebles seus, haurem de viure i acollir aquest manament nou: “que us estimeu els uns als altres”.

Això vol dir que hem de fer de la nostra vida un servei. Com el Mestre, haurem de acostar-nos moltes vegades a rentar els peus dels homes i dones del nostre temps, per alleugerir les seves penes i curar les seves ferides. “També vosaltres vos heu de rentar el peus els uns als altres. Vos he donat exemple perquè vosaltres ho faceu tal como jo us ho he fet”. Haurem de ajupir-nos per servir els altres, no des d'una posició de domini, jutjant-los, sinó des de baix, amb humilitat, sense condemnar-los.

El manament nou ens demana també viure estimant a tothom, fins i tot als enemics, com ens va demanar Jesús. No ens podem permetre gelosies, enveges, insults, intolerància o rebuig. Tot això pertany a la mentalitat del món, però el deixeble només pot viure en l'acolliment, la comprensió i el perdó. "Estimeu-vos els uns als altres". Aquest és el manament que està per sobre de tots els altres i que il·lumina els altres. Té raó sant Agustí quan diu: "Estima i fes allò que vulguis".

L'amor es manifesta també cercant els més petits, els últims, per posar-nos a la seva disposició. Hem de sentir el seu dolor i escoltar el seu crit d'auxili, per ser Església samaritana, que es compadeix i sana. El context de pandèmia que vivim ens fa pensar no només en els que han patit la malaltia, sinó també en tantes persones que estan patint les conseqüències econòmiques d'aquesta crisi sanitària. A tots ells ha d'arribar la nostra solidaritat, perquè sàpiguen que volem viure el manament que en aquesta nit ens va deixar el nostre Senyor. En aquest dia recordem i agraiïm, de manera especial, tot el treball que fa Càritas per al servei dels més pobres.

L'única cosa que importa és estimar. Jesús va afegir que aquest seria el distintiu de que som els seus deixebles. Nosaltres hem inventat altres signes per dir que som cristians, però Jesús només ens va deixar un: que us estimeu. Si no estimem amb tot el nostre ser, no ens hem enterat de res.

Sentir el seu amor

Hem començat contemplant l'amor de Crist, que arriba a l'extrem i que és model de l'amor que hem de tenir-nos els uns als altres. Però queda una cosa important a dir: només podrem estimar d'aquesta manera, si abans hem sentit en nosaltres el seu amor. O dit d'una altra manera: hem de deixar que Jesús renti els nostres peus. Només si ens deixem rentar per Crist, tenim que veure amb Ell. Quan acceptam aquest amor immens, llavors podem dir: també jo he estat estimat fins a l'extrem; ara conec allò que és l'amor i puc llançar-me, com Jesús, a l'aventura d'estimar.

Aquesta tarda, podríem demanar al Senyor que ens atorgui un cor com el seu, que sigui capaç d'estimar de veritat a tothom, que canviï el nostre cor dur i de pedra per un de carn, que experimenti com a propis els goigs, els sofriments i les esperances dels altres. En l'Eucaristia es tornarà a fer present per a nosaltres. Gaudim de la seva presència i del seu amor, i deixem que aquest misteri d'amor ens transformi.

HOMILÍA JUEVES SANTO

Catedral de Menorca, 2 de abril de 2021

En esta noche los cristianos de todo el mundo hacemos –se dice en el Ritual- “memorial de la caridad con que Cristo nos amó hasta la muerte” (Ceremonial obispos, 297). Es tarde para contemplar ese amor y agradecerlo. En este día Jesús, después de compartir con sus discípulos la cena de Pascua, les entregó el mandamiento supremo: “Os doy un mandamiento nuevo: que os améis unos a otros; como yo os he amado, amaos también unos a otros. En esto conocerán todos que sois discípulos míos: si os amáis unos a otros”.

Como yo os he amado

“Como yo os he amado”. Para vivir este mandamiento, lo primero es contemplar el amor de Cristo. Él, que es el Maestro y el Señor, se ha querido hacer el último y el esclavo de todos por amor. Antes de sentarse a cenar, quiso lavar los pies a los discípulos, asumiendo un oficio de esclavos, para mostrarles todo su amor. Ese amor incondicional e inquebrantable se manifiesta también cuando, durante la Cena, instituya la Eucaristía. Jesús se hace comida y bebida para alimentar al discípulo y otorgarle una vida eterna. Es impresionante pensar lo que significa este gesto, que sólo un Dios lleno de amor puede atreverse a realizar. “Esto es mi cuerpo” “Esta es mi sangre”: el signo pobre y cotidiano del pan y del vino se convierte en memorial del Señor, de su cuerpo que será destrozado por la cruz y de la sangre que en ella derramará. Nosotros, veinte siglos después, podemos seguir gozando de su presencia, alimentándonos con ese cuerpo y esa sangre y sentir todo su amor.

“Como yo os he amado”. El momento culminante de ese amor será su entrega en la cruz, que Jesús asume libremente. Con el fin de reconciliar para siempre al hombre con Dios, Jesús se despoja de su condición divina (cf. Filip 2, 6) y entrega su propia vida en la cruz, asumiendo en ella todo el tormento y el dolor del ser humano. Con razón escribe el evangelista: “los amó hasta el extremo”.

Lo primero es contemplar y agradecer tanto amor, porque toda la vida y la muerte de Jesús se realizó “por nosotros”, para nuestra salvación.

Que os améis unos a otros

Nosotros no podemos hacer otra cosa que imitar al maestro. Si de verdad queremos ser discípulos suyos, tendremos que vivir y acoger este mandamiento nuevo: “que os améis unos a otro”.

Esto significa que hemos de hacer de nuestra vida un servicio. Como el Maestro, tendremos que acercarnos muchas veces a lavar los pies de los hombres y mujeres de nuestro tiempo, para aligerar sus penas y curar sus heridas. “También vosotros debéis lavaros los pies unos a otros: os he dado ejemplo para que lo que yo he hecho con vosotros, también vosotros lo hagáis”. Tendremos que agacharnos para servir a los

demás, no desde una posición de dominio, juzgándoles, sino desde abajo, con humildad, sin condenarles.

El mandamiento nuevo nos pide también vivir amando a todos, incluso a los enemigos, como nos pidió Jesús. No podemos permitirnos celos, envidias, insultos, intolerancia o rechazo. Todo eso pertenece a la mentalidad del mundo, pero el discípulo sólo puede vivir en la acogida, la comprensión y el perdón. “Amaos unos a otros”. Este es el mandamiento que está por encima de todos los demás y que ilumina los otros. Tiene razón san Agustín cuando dice: “Ama y haz lo que quieras”.

El amor se manifiesta también buscando a los más pequeños, a los últimos, para ponernos a su disposición. Hemos de sentir su dolor y escuchar su grito de auxilio, para ser Iglesia samaritana, que se compadece y sana. El contexto de pandemia que vivimos nos hace pensar no sólo en los que han padecido la enfermedad, sino también en tantas personas que están sufriendo las consecuencias económicas de esta crisis sanitaria. A todos ellos debe llegar nuestra solidaridad, para que sepan que queremos vivir el mandamiento que en esta noche nos dejó nuestro Señor. En este día recordamos y agradecemos, de manera especial, toda la labor que hace Cáritas para el servicio de los más pobres.

Lo único que importa es amar. Jesús añadió que este sería el distintivo de que somos sus discípulos. Nosotros hemos inventado otras señales para decir que somos cristianos, pero Jesús sólo nos dejó una: que os améis. Si no amamos con todo nuestro ser, no nos hemos enterado de nada.

Sentir su amor

Hemos comenzado contemplando el amor de Cristo, que llega al extremo y que es modelo del amor que debemos tenernos unos a otros. Pero queda una cosa importante que decir: sólo podremos amar de esta manera, si antes hemos sentido en nosotros su amor. O dicho de otra manera: tenemos que dejar que Jesús lave nuestros pies. Sólo si nos dejamos lavar por Cristo, tenemos que ver con Él. Cuando aceptamos ese amor inmenso, entonces podemos decir: también yo he sido amado hasta el extremo; ahora sé lo que es el amor y puedo lanzarme, como Jesús, a la aventura de amar.

En esta tarde, podríamos pedir al Señor que nos otorgue un corazón como el suyo, que sea capaz de amar de verdad a todos, que cambie el corazón duro, de piedra, por uno de carne, que sienta como suyos los gozos, los sufrimientos y las esperanzas de los demás. En la Eucaristía se volverá a hacer presente para nosotros. Gocemos de su presencia y de su amor, y dejemos que este misterio de amor nos transforme.